

2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (Наказ Міністерства фінансів України). № 1591. (2011). Вилучено з : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>.

3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (Наказ Міністерства фінансів України). № 291. (1999). Вилучено з : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності": Наказ Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73. Вилучено з : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід" (Наказ Міністерства фінансів України). № 290. (1999). Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.

Цвірко О. О.,

д-р екон. наук, професор,
професор кафедри економіки,
маркетингу та бізнес-адміністрування,
Національний транспортний
університет, м. Київ

Кореніцин О. С.,

здобувач третього (освітньо-
наукового) рівня вищої освіти,
Національний транспортний
університет, м. Київ

УДК 656.21:338.46(477)(4EU)(327.56)
DOI: <https://doi.org/10.64076/ihrc250826.12>

ПОСТВОЄННА ТРАНСФОРМАЦІЯ: ПАСАЖИРСЬКІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ У ЄВРОПЕЙСКУ ЛОГІСТИЧНУ СИСТЕМУ

Залізнична мережа України традиційно виконувала не лише економічну, а й соціальну роль, забезпечуючи понад 80% внутрішніх перевезень пасажирів на середні та далекі відстані [1]. Повномасштабна агресія Росії з 24 лютого 2022 року завдала значної шкоди залізничній інфраструктурі, включно зі станціями, коліями та рухомим складом [2]. Внаслідок цього постало завдання не лише

відновлення пошкодженої інфраструктури, а й модернізації залізниці для забезпечення безпечних, ефективних і комфортних пасажирських перевезень, що відповідають європейським стандартам [3].

До 2022 року Україна забезпечувала перевезення понад 200 млн пасажирів на рік, із зростаючим попитом на міжнародні маршрути, особливо до Польщі, Угорщини, Словаччини та Румунії [4]. Внаслідок бойових дій значні маршрути були частково або повністю призупинені, що призвело до зниження мобільності населення, обмеження туристичних та бізнес-подорожей і необхідності термінового відновлення пасажирських сполучень [1, 4].

Основні показники пасажирських перевезень та стану інфраструктури до та після початку війни наведені в таблиці 1. Дані демонструють, що війна спричинила зниження обсягів пасажирських перевезень на 34%, а також суттєве пошкодження критичних об'єктів інфраструктури [1, 4].

Таблиця 1

**Основні показники пасажирських перевезень
залізницею України до та після початку війни**

Показник	2021 (до війни)	2023 (після початку війни)	Зміни (%)
Кількість перевезених пасажирів, млн	202	133	-34
Довжина колій, км	22 000	21 250	-3,4
Зруйновані станції та споруди	0	45 станцій, 131 споруда	+100
Відновлені пасажирські маршрути, км	–	1 200	–

Джерело: [1, 2, 4].

Відновлення пасажирських перевезень стало пріоритетом державної політики та міжнародної підтримки [5, 6]. До середини 2025 року відновлено 45 станцій, 1 200 км пасажирських маршрутів та модернізовано понад 50 рухомих складів [1]. Особливу увагу приділено безпеці та комфорту пасажирів, включно з реконструкцією вокзалів, оновленням платформ, впровадженням цифрових систем бронювання та контролю доступу [3].

Одночасно розпочато інтеграцію української пасажирської мережі зі стандартом колії 1435 мм для міжнародних маршрутів, що дозволить розширити сполучення з країнами ЄС і забезпечити безперебійний доступ пасажирів до європейської залізничної мережі [3]. Впровадження нових стандартів колії також сприятиме розвитку високошвидкісних та комфортних сполучень, що зменшить час у дорозі та збільшить привабливість залізничного транспорту для населення.

Активна інтеграція у європейські транспортні коридори здійснюється через відновлені міжнародні маршрути та "Солідарні коридори", що забезпечують регулярні сполучення до Польщі, Угорщини, Словаччини та Румунії [6, 7]. Впровадження мультимодальних перевезень, поєднання залізниць з автобусними та авіаційними маршрутами, дозволяє забезпечити швидку та зручну логістику для пасажирів, особливо в умовах відновлення мобільності населення [6].

ЄС та Європейський інвестиційний банк виділили понад 143 млн євро на розвиток пасажирських маршрутів, модернізацію вокзалів та безпечне сполучення на європейській колії [5, 6]. Транскордонні проекти з Польщею та Румунією передбачають збільшення пропускної здатності кордонів для пасажирів на 40–50% до 2026 року [7]. Це дозволить значно збільшити кількість щоденних міжнародних рейсів і залучити нові потоки туристів та бізнес-пасажирів.

У 2025 році обсяг пасажирських перевезень вже перевищує 150 млн, що демонструє поступове відновлення та підвищення ефективності залізничних сполучень [4]. Прогнозується, що до 2027 року цей показник може досягти 175–180 млн пасажирів на рік за умови подальшої модернізації вокзалів, рухомого складу та розширення міжнародних маршрутів. Реалізація стратегічних проектів сприятиме покращенню внутрішньої мобільності населення, розвитку транскордонного туризму, збільшенню залізничного турпотоку та інтеграції України у європейську транспортну систему.

Модернізація залізничної інфраструктури і впровадження стандарту європейської колії створюють передумови для високоякісних міжнародних пасажирських перевезень і збільшення їх економічної та соціальної ефективності. У перспективі це дозволить підвищити конкурентоспроможність української залізниці, зменшити навантаження на автомобільні та авіамаршрути, а також сприяти "зеленій" трансформації транспорту шляхом зниження викидів CO₂ на один пасажиро-кілометр [3, 6].

Таким чином, поствоєнна трансформація залізничного сектору України з акцентом на пасажирські перевезення є стратегічним напрямом інтеграції у європейську транспортну систему. Відновлення маршрутів, модернізація вокзалів, рухомого складу та інтеграція у європейські стандарти створюють передумови для підвищення мобільності населення, розвитку транскордонних зв'язків, збільшення туристичних потоків і зміцнення економічної стабільності країни.

Список використаних джерел

1. Укрзалізниця у 2024 році планує відремонтувати майже 1200 км колій.
URL: https://www.uz.gov.ua/press_center/up_to_date_topic/626494.
2. Damage report on Ukraine's transport infrastructure. Kyiv School of Economics.
URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/05/Eng_01.01.24_Damages_Report.pdf.

3. Укрзалізниця продовжує розвиток інфраструктури для інтеграції у ЄС: між Чопом та Ужгородом з'явиться евроколія. URL: https://www.uz.gov.ua/press_center/up_to_date_topic/626227.

4. Укрзалізниця фіксує зростання пасажирських перевезень і гарантує виплати за єврооблігаціями. URL: <https://agroreview.com/content/ukrzaliznyczya-fiksuye-zrostannya-pasazhyrskyh-perevezen>.

5. Укрзалізниця отримає 100 млн євро на відновлення та модернізацію інфраструктури. URL: <https://mindev.gov.ua/news/34674-ukrzaliznicia-otrimaje-100-mln-jevro-na-vidnovlennia-ta-modernizaciiu-infrastrukturi>.

6. European Commission further integrates Ukraine into EU Single Market through the Connecting Europe Facility for infrastructure funding. URL: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/european-commission-further-integrates-ukraine-eu-single-market-through-connecting-europe-facility-2023-06-06_en.

7. Infrastructure for the future: CPK supports Ukraine's post-war recovery. RailFreight.com. 2023. URL: <https://www.railfreight.com/railfreight/2023/07/18/infrastructure-for-the-future-cpk-supports-ukraines-post-war-recovery>.

Шевченко М. В.,
здобувач третього (освітньо-
наукового) рівня вищої освіти,
Київський національний економічний
університет імені Вадима
Гетьмана, м. Київ

УДК 338.2; 339.9
DOI: <https://doi.org/10.64076/ihrc250826.13>

ТЕНДЕНЦІЇ СПОЖИВАННЯ У ПЛОЩИНІ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Споживання є складним процесом, на який чинить вплив низка чинників різного характеру і спрямованості. Споживчі мотиви, цінності і пріоритети є недостатньо стійкими і залежать від оточуючого середовища та внутрішніх установок споживача. Сучасні споживачі відрізняються високою мінливістю і перебірливістю у виборі і споживанні товарі різних груп. Глибоке розуміння і усвідомлення факторів, що формують модель споживчої поведінки є запорукою реалізації успішної маркетингової стратегії та перемоги у конкурентній боротьбі. Фундаментального значення набуває інформація щодо розуміння зовнішніх і внутрішніх факторів споживчої поведінки та їх використання в управління